

MÜRA

Reet Pruul
Keskkonnakorralduse ja
-tehnoloogia osakond

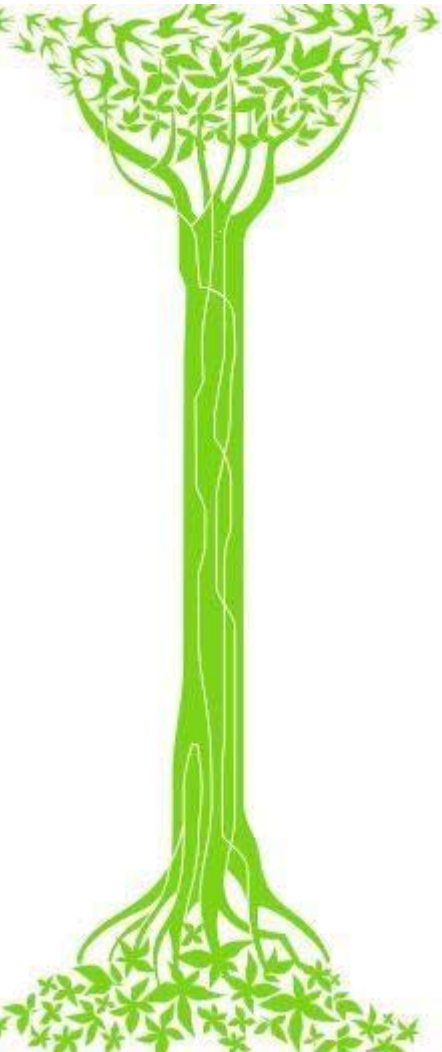
2009

KESKKONNAMINISTEERIUM
Ministry of the Environment

Heli ja müra

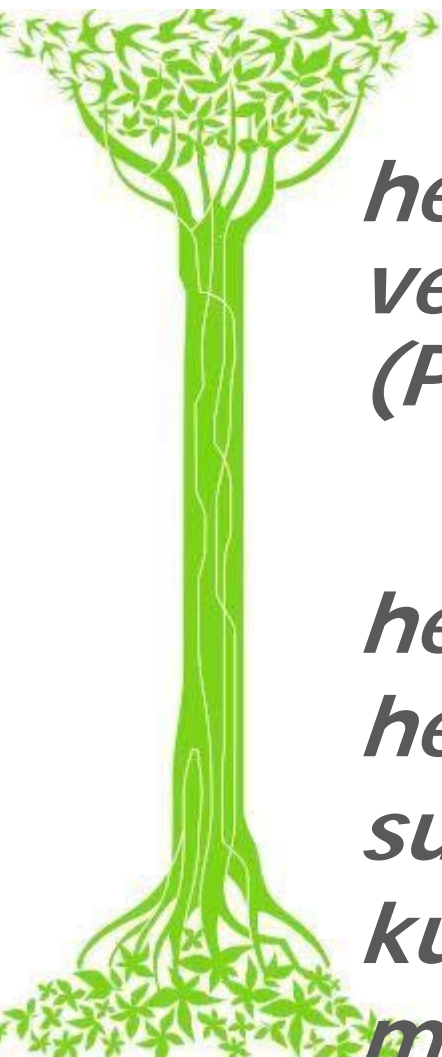

- heli - keskkonnas levivad mehaanilised võnkumised;

- müra - inimest häiriv või tema tervist ja heaolu kahjustav heli;

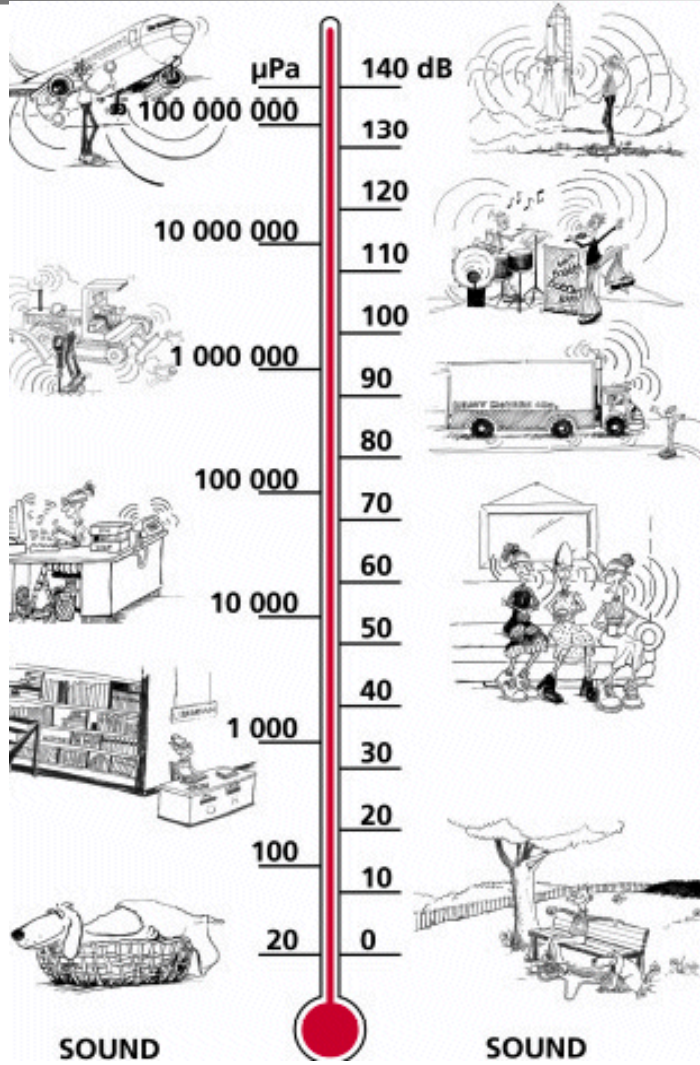
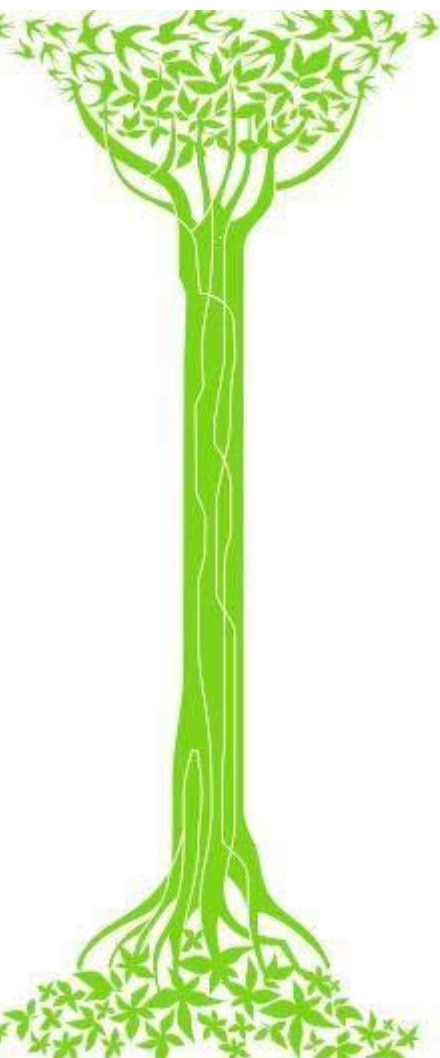

---

helirõhk p - heli lisarõhk gaasis või vedelikus, mõõdetakse paskalites (Pa);

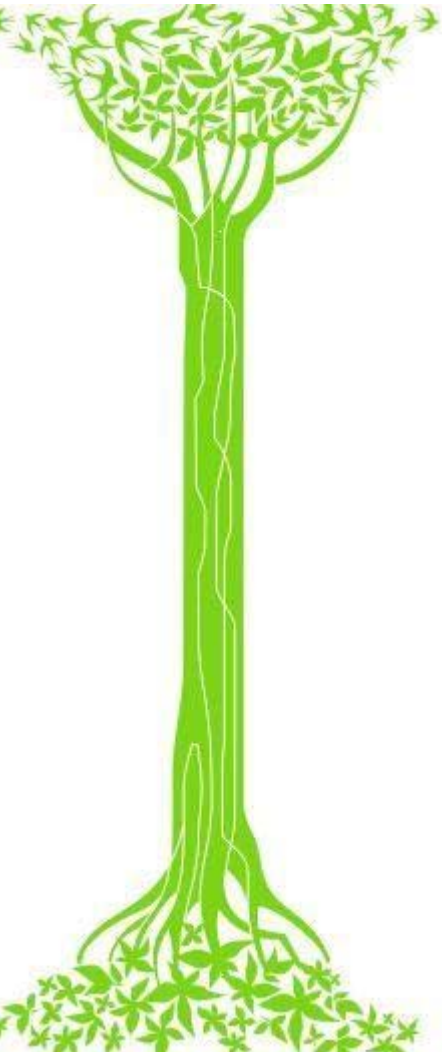
helirõhutase (müratase) L_p - helirõhu ja kuuldeläve helirõhu suhte kahekümnekordne kümnendlogaritm $20 \lg(p/p_0)$, mõõdetakse detsibellides (dB);

Helirõhk ja helirõhutase

EL liiklusmüra

---

päeval

40% > 55dB(A)

20% > 65dB(A)

öösel

30% > 55dB(A)

magistraalid 24h 75 - 80dB(A)

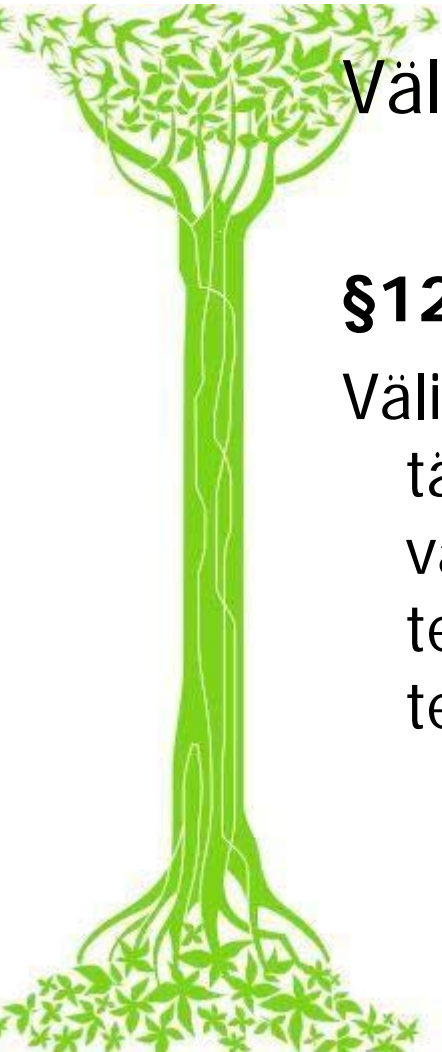
Mürapoliitika

Välisõhu kaitse seadus

§123. Välisõhus leviv müra

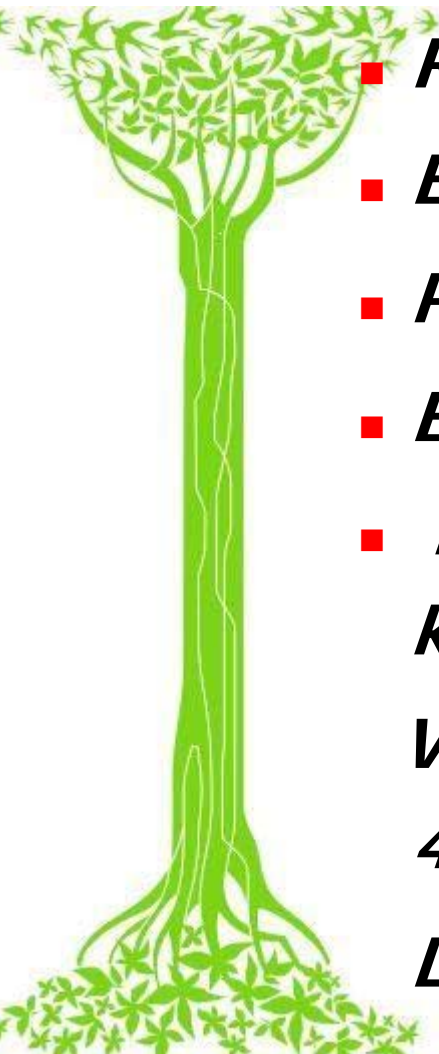
Välisõhus leviv müra on käesoleva seaduse tähenduses inimtegevusest põhjustatud ning välisõhus leviv soovimatu ja kahjulik heli, mille tekitavad paiksed või liikuvad saasteallikad. Müra tekitamine põhjendamatult on keelatud.

Mürapoliitika

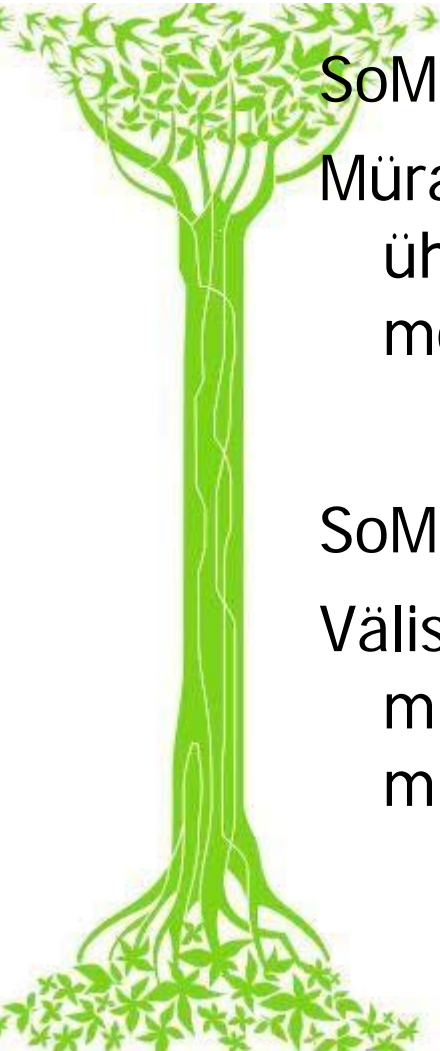

- ***Rahvatervise seadus***
- ***Ehitusseadus***
- ***Planeerimisseadus***
- ***Elamuseadus***
- ***Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine***
VVm 26.01.1999 nr 38 (eluruumis päeval 40 dB, öösel 30 dB)
- ***Lennundusseadus***

Mürapoliitika

SoM 4.03.2002 nr 42

Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid

SoM 29.06.2005 nr 87

Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava sisule esitatavad miinimumnõuded

Hoonestatud või hoonestamata alad jaotatakse üldplaneeringu alusel:

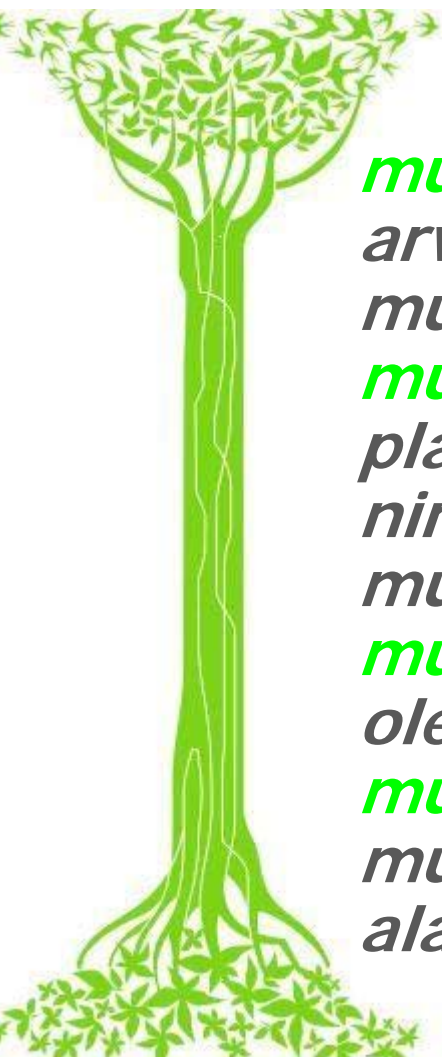

I kategooria - looduslikud puhkealad ja rahvuspargid, puhke- ja tervishoiuasutuste puhkealad;

II kategooria - laste- ja õppeasutused, tervishoiu- ja hoolekandeadasutused, elamualad, puhkealad, pargid linnades ning asulates;

III kategooria - segaala (elamud ja ühiskasutusega hooned, kaubandus-, tootmisettevõtted);

IV kategooria - tööstusala.

müra normtase - mürataseme normitud arvsuurus, mida kasutatakse erineva müraolukorra hindamisel;

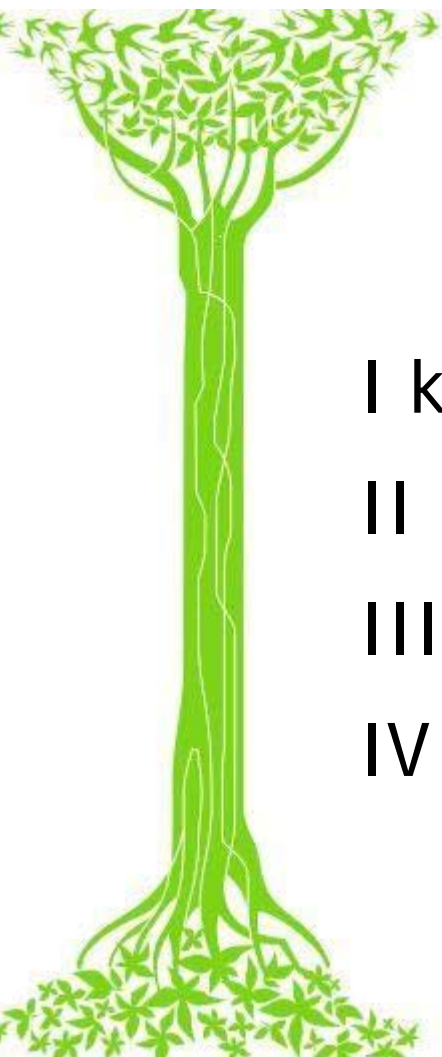
müra taotlustase - normtase uutel planeeritavatel ja rekonstrueeritavatel aladel ning ehitistes, samuti olemasoleva müraolukorra parandamisel;

müra piirtase - suurim lubatud normtase olemasolevatel aladel ja ehitistes;

müra kriitiline tase - normtase kriitilise müraolukorra hindamisel olemasolevatel aladel;

Müra normid

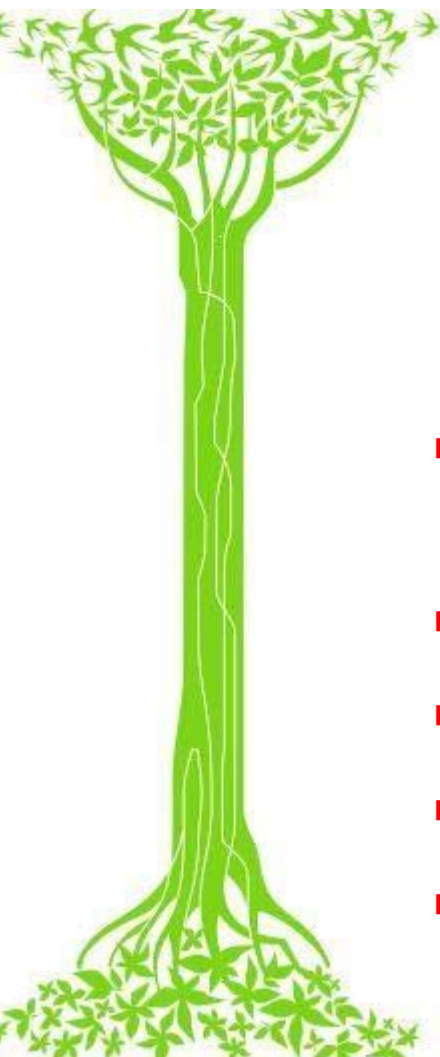
Liiklusmüra

Tööstusmüra

I kat, puhkeala	55	45	50	40
II kat, elamuala	60	50	55	40
III kat, segaala	60	50	60	45
IV kat, tööstusala	70	60	65	55

Müra normid

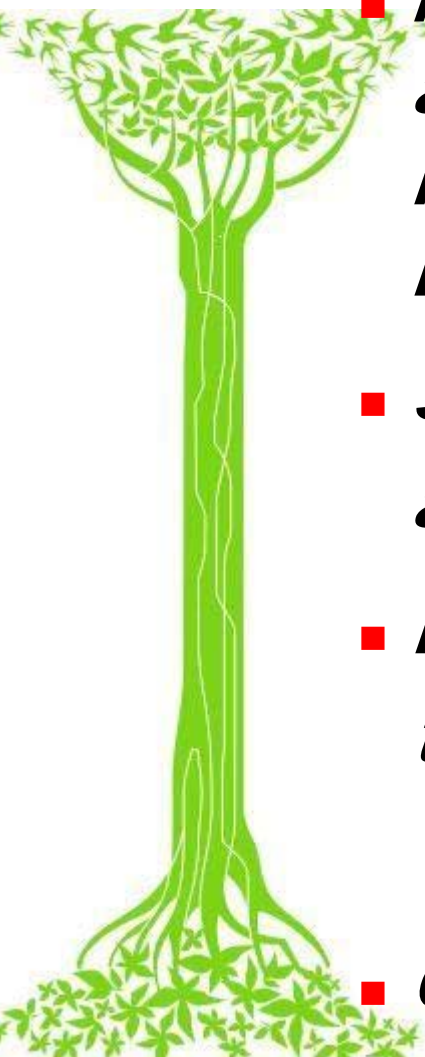

Välismüra normtase on kehtestatud järgmistele välismüraallikatele:

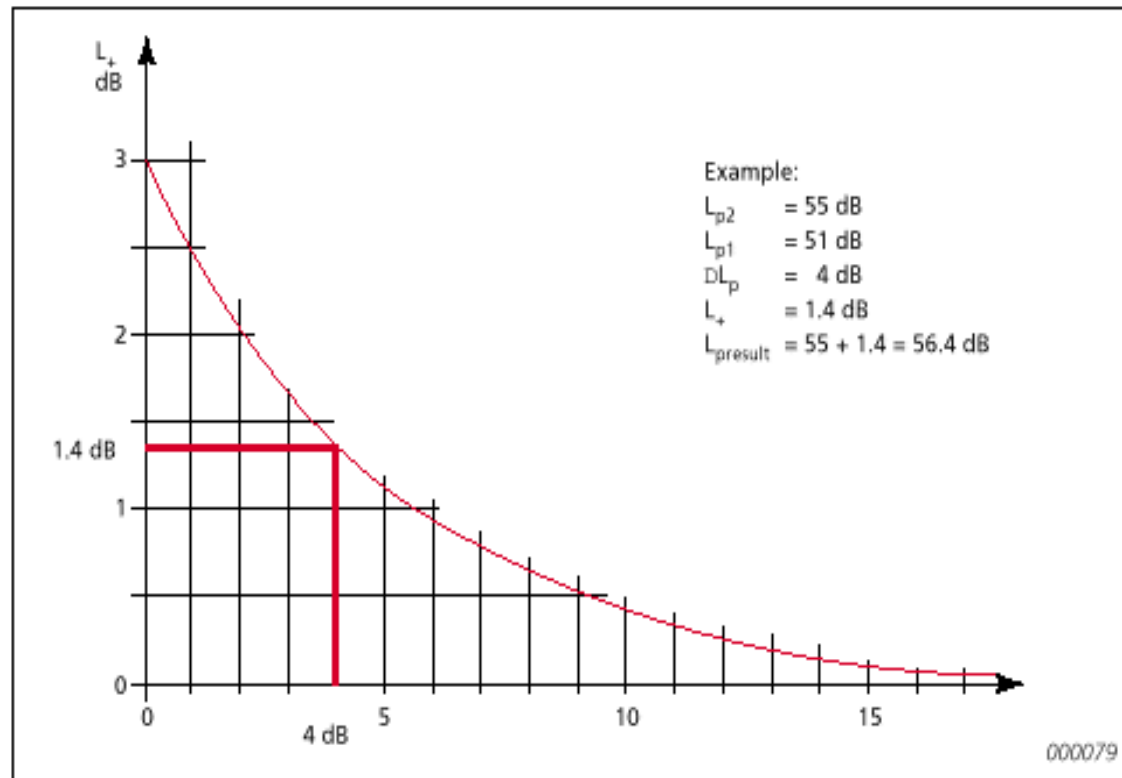
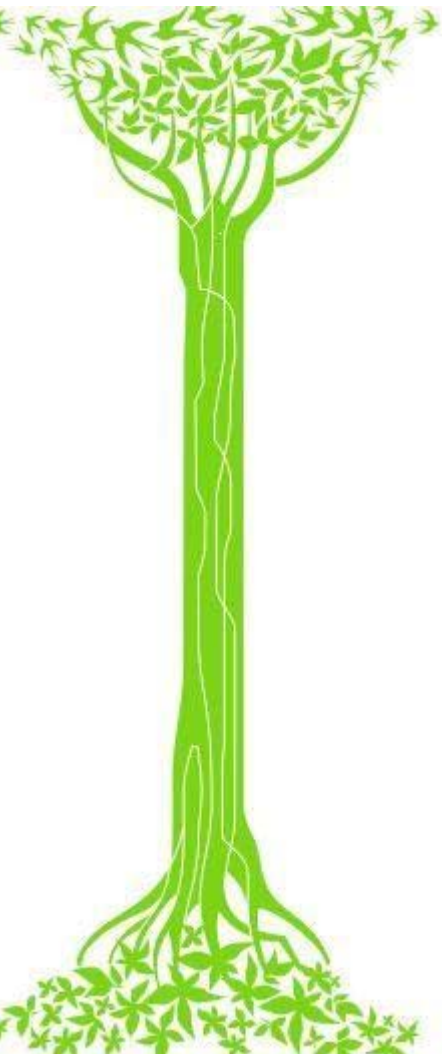
- *Liiklus (auto-, raudtee-,lennul-, veesõidukite) ,*
- *tööstusettevõtted,*
- *kaubandus- ja teenindusettevõtted,*
- *spordiväljakud ja meelelahutuspaigad,*
- *ehitustööd.*

Hetkeolukord

- *Mürataseme peamisteks andmeallikateks on: müra mõõtmised, kaebused ja küsitlusstatistika*
- *Süsteemne ja ühtsete indikaatorite alusel kogutud andmestik tekib*
- *Nii ruumisisene kui ka välismüra on tervisekaitse küsimus, järelevalve TKI*
- *Öisele mürale ei pöörata tähelepanu*

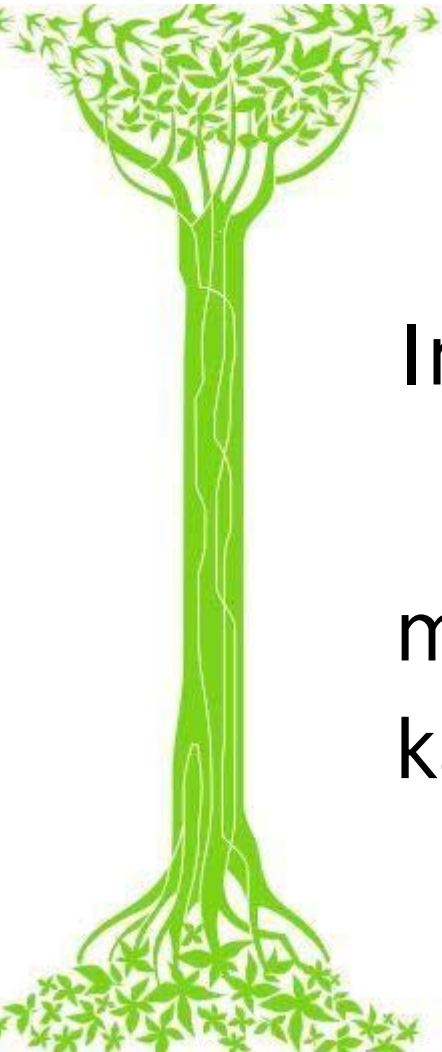
Müra liitumine

Mänguasjad, ilutulestik, tulirelvad

Impulssmüra

$La_{\max}$ alati < 110 dB(A)

mänguasjadel lapse kõrvast 100 mm
kaugusel < 120 dB(A)

Taustamüra

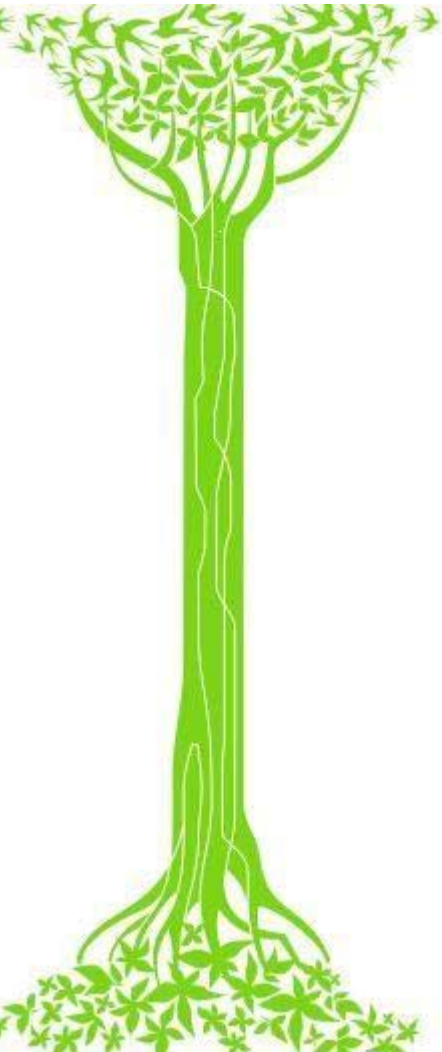
Kõne on 100% arusaadav kui
taustamüra $< 35\text{dB(A)}$

häiritud $\sim 45\text{dB(A)}$

hääle tugevdamist $\sim 65\text{ dB(A)}$

Müra levimine keskkonnas

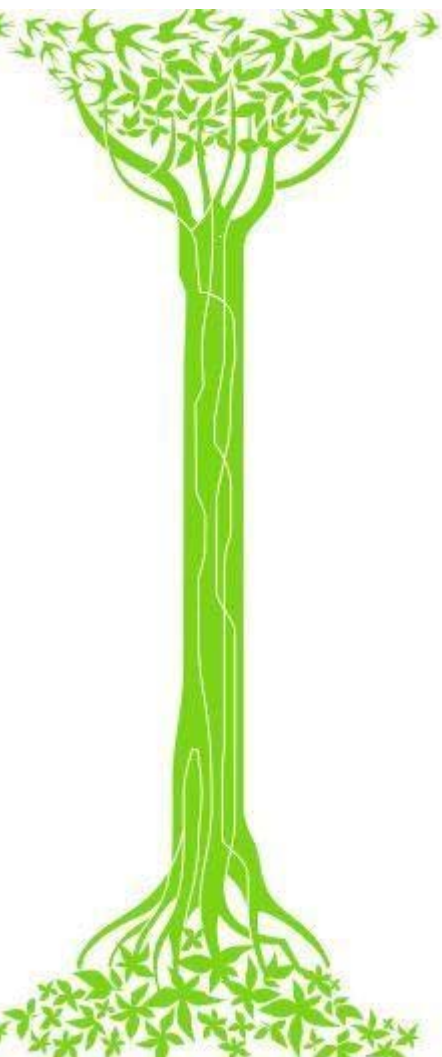

- müraallika olemus (punkt või lineaarne allikas)
- kaugus müraallikast
- sumbumine õhus
- tuul
- temperatuur ja temperatuuride vahe
- tõkked - ehitised, tarad jne
- pinnasesse neeldumine
- peegeldused
- õhuniiskus
- sademed

Sumbumine õhus:

---

müra sumbumine õhus sõltub:

- kaugusest müraallikast
- müra sagedustest
- õhutemperatuurist
- relatiivsest niiskusest
- õhurõhust

Tuule ja temperatuuri mõju

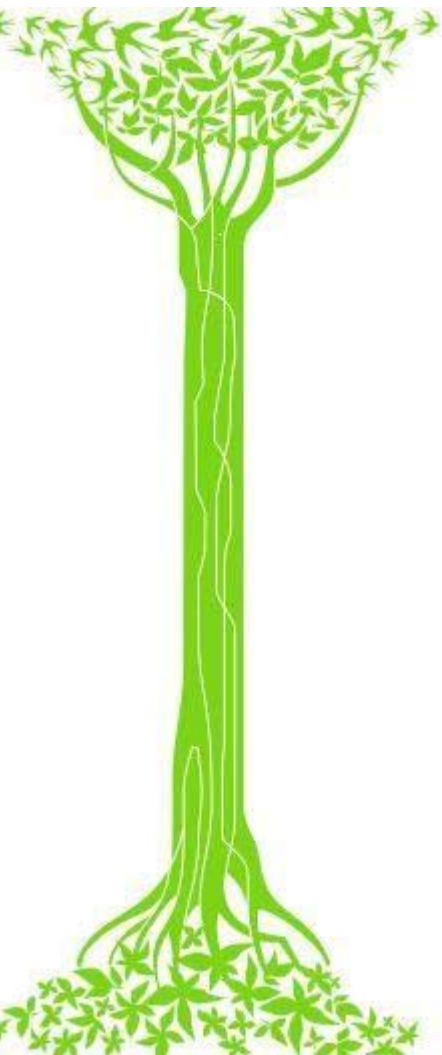
Pärituul tugevdab müra ja allatuul tekitab kaja.

Kuni 50 m kaugusele müraallikast ei avalda allatuul erilist mõu, küll aga kaugema vahemaa korral.

Soe päikesepaisteline päev põhjustab heli peegeldumist ja selgel ööl levib müra kaugemale.

Tõkked:

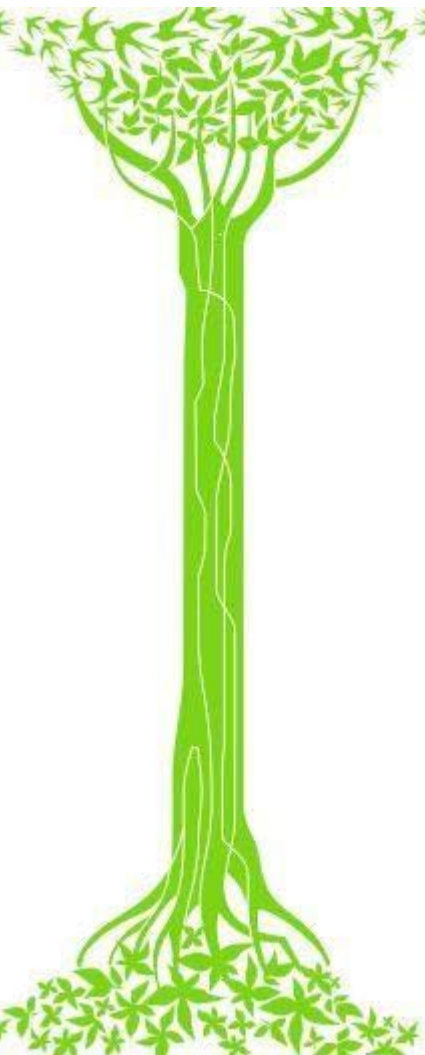
Müra vähenemine tõkete kasutamisel sõltub:

- heli lainepikkusest
- müra sagedustest

Tõkke kasutamine on otstarbekam müraallika või müra kuulaja lähedal, mitte nende vahel.

Müra vähendamine

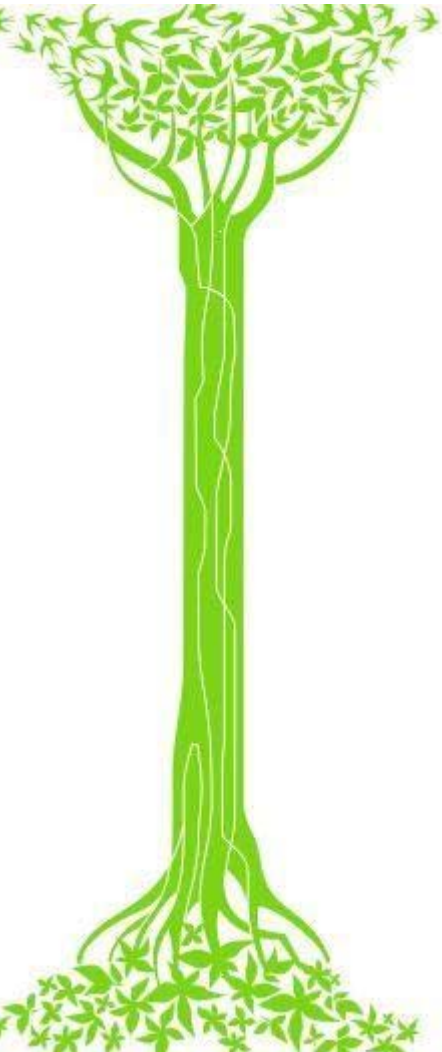
Müra vähendamise võimalused on:

- müraallikate kaudu
- leviku tee kaudu
- hoonete akustiliste omaduste kaudu

Väliskeskkonnas leviv müra kahaneb kaugusega müraallikast sumbudes õhus, pinnases ja erinevate takistuste taga. Müra tõkete ehitamine on lahendus juhul, kui mingid muud meetmed enam ei aita.

Tervisekahjustused

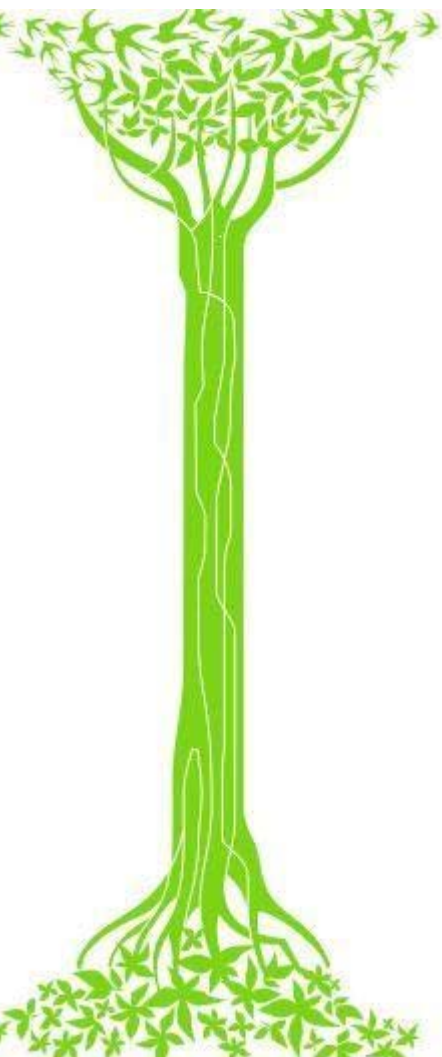

- Kuulmiskahjustus
- Kõnest arusaamine
- Unehäired
- Füsioloogilised häired – vererõhu tõus, südamehäired,
- Psüühikahäired
- Ärrituvus
- Kombineeritud nähtused

Psüühikahäired

Rahutus

stress

merehaigus

peavalu

tahtejõuetus

impotentsus

meeleolukõikumised

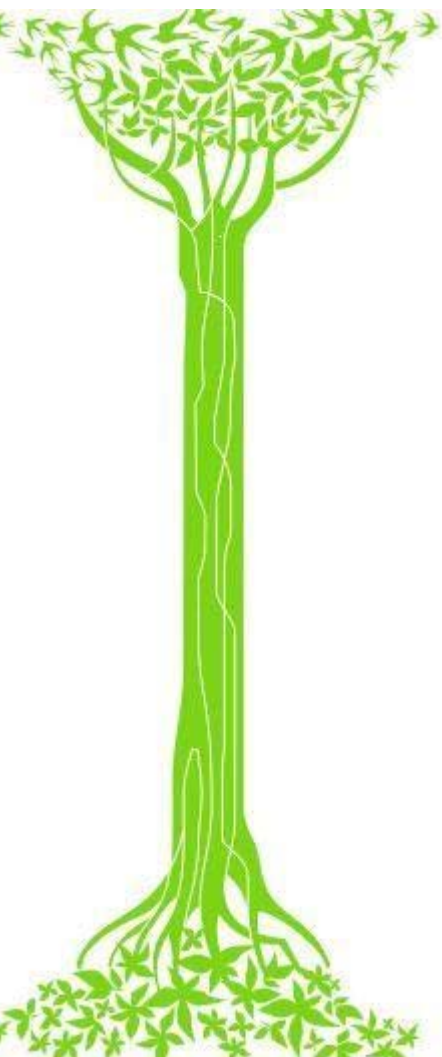
mäluhäired

neuroosid, psühoosid, hüsteeria =>

ravi, ravimid

Tervisekahjustused

Mööduvad ja püsivad

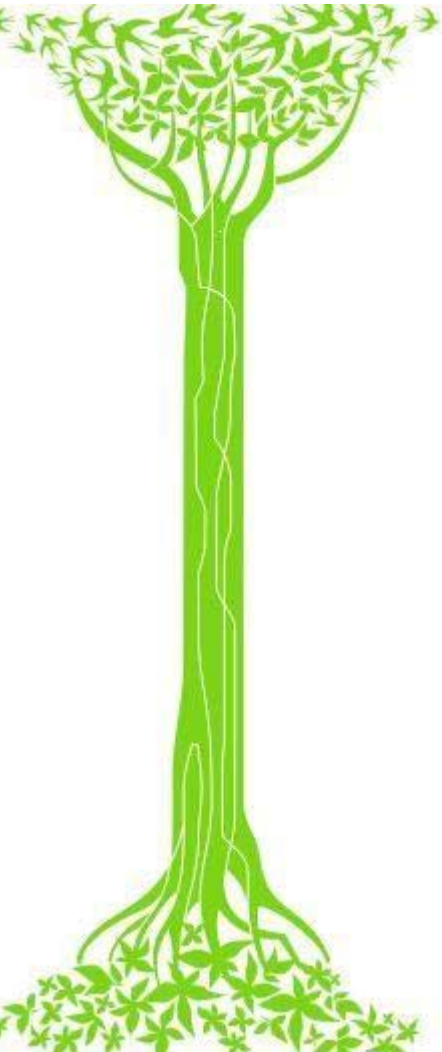
Kuulmiskahjustus – kuulmisläve tõus –
määratakse audiomeetriliselt

tinnitus

unehäired – ka $< 30\text{dB(A)}$ pidev tase,
impulssmüra

Koostoime

Müra

vibratsioon

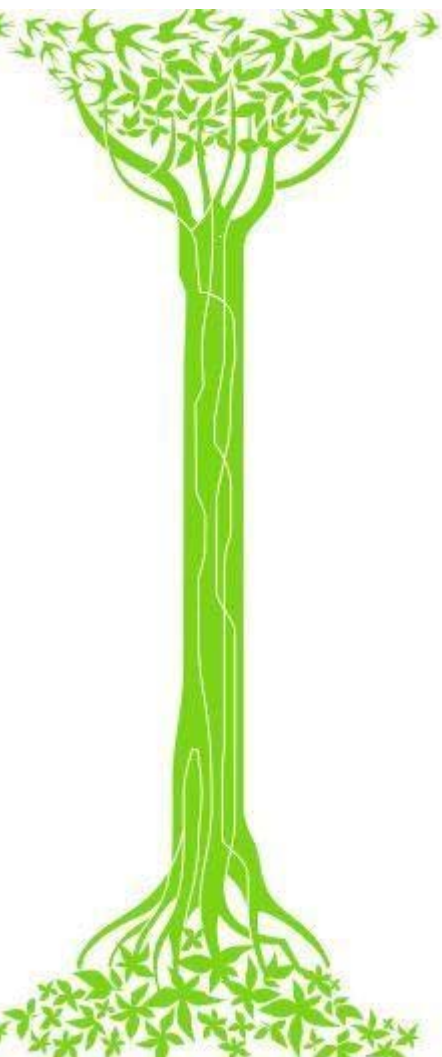
ototoksilised

ravimid (aspiriin, amitriptülin, -mütsiinid)

kemikaalid (benseen, butüülalkohol,
süsinikdisulfiid, **süsiniktetrakloriid, heptaan,
heksaan, stüreen, tolueen, trikloroetüleen ja
ksüleen, As, Co, Pb, Hg**)

Mehhaanilised kahjustused

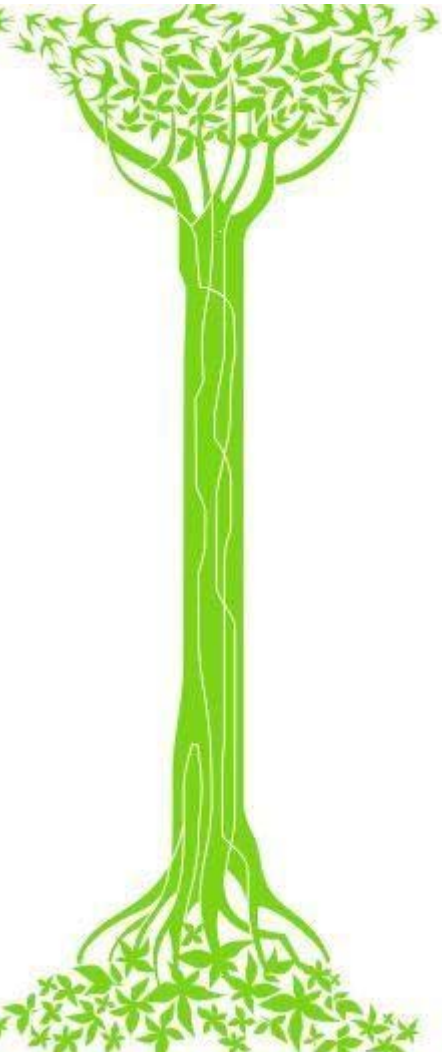
Impulssmüra

töökeskkonnas < 140 dB(A)

olmes < 120 dB(A)

Kõrvaklapid

---

24 tunni jooksul ei tohi ületada 70
dB(A)

1 tunni jooksul 85 dB(A)

$L_{a_{max}}$ alati < 110 dB(A)

Tuulegeneraatorid

Sagedus 3 – 100 Hz

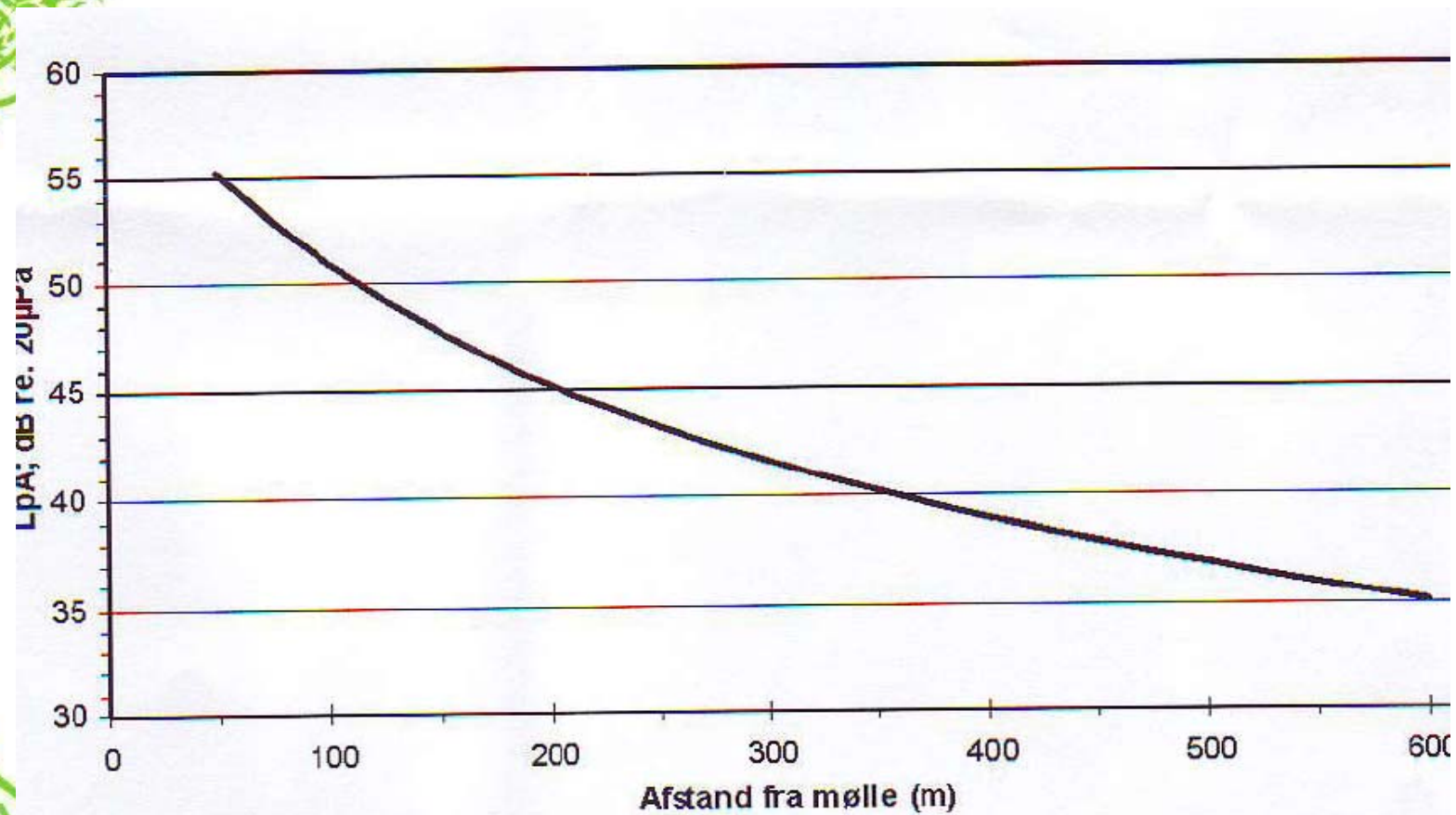
Madalasagedusliku müra soovituslikud tasemed öösel

Hz	20	40	63	100	160
dB	74	49	42	38	34

Päevasel ajal võib madalasagedusliku mürana aktsepteerida u 5 dB suuremat normtaset.

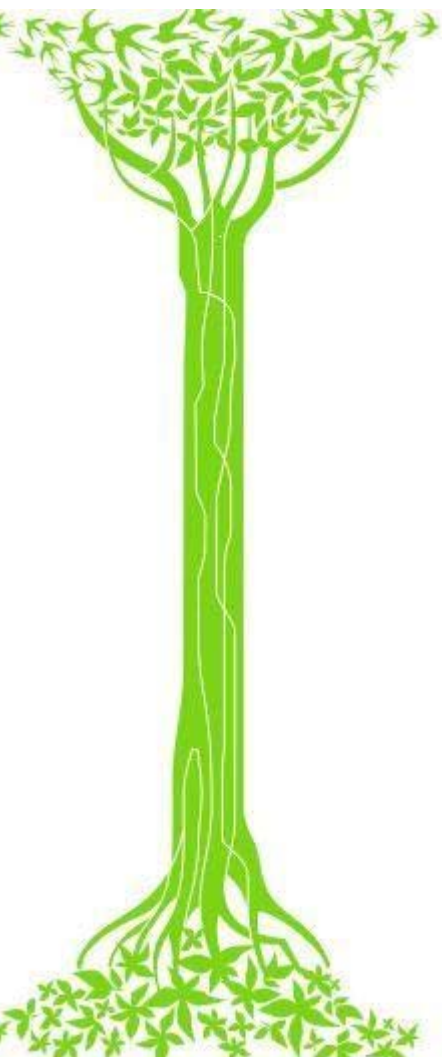

dB vs kaugus

Helid, mis ei ole müra

Üritustel tulenevad etendus- ja esinemistegevusega seotud helid, mis mõjutavad rahvast, esinejat või osavõtjat, kuid ei põhjusta kuulmiskahjustusi või riski.

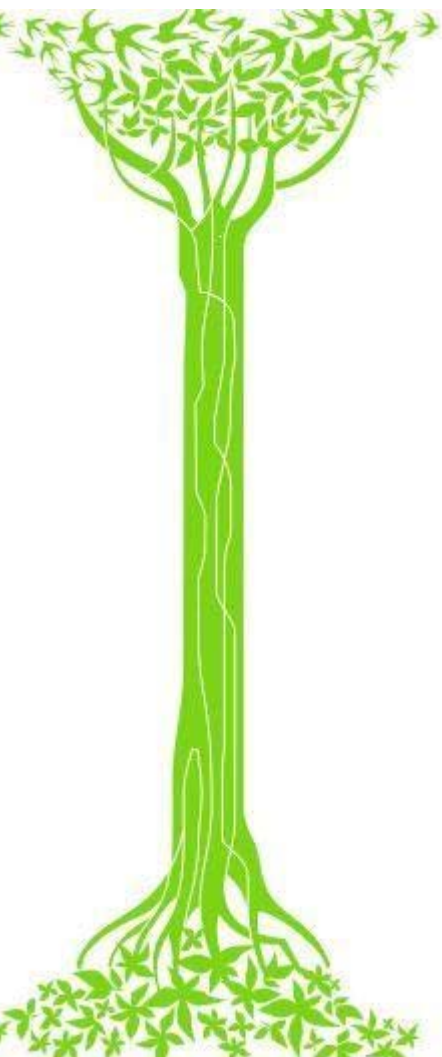
Loodusnähtuste helid ja metsloomade hääled looduses. Müra võib olla see-eest tuule, vihma, aga ka merelainete põhjustatud helid tehnilistes ehitistes, aga ka farmi ja koduloomade hääled.

Asjakohaselt kasutatud akustilised häire -ja hoiatusseadmete helid - müra mõju ei ole üleliia suur ega toimeaeg liiga pikk.

Helid, mis ei ole müra

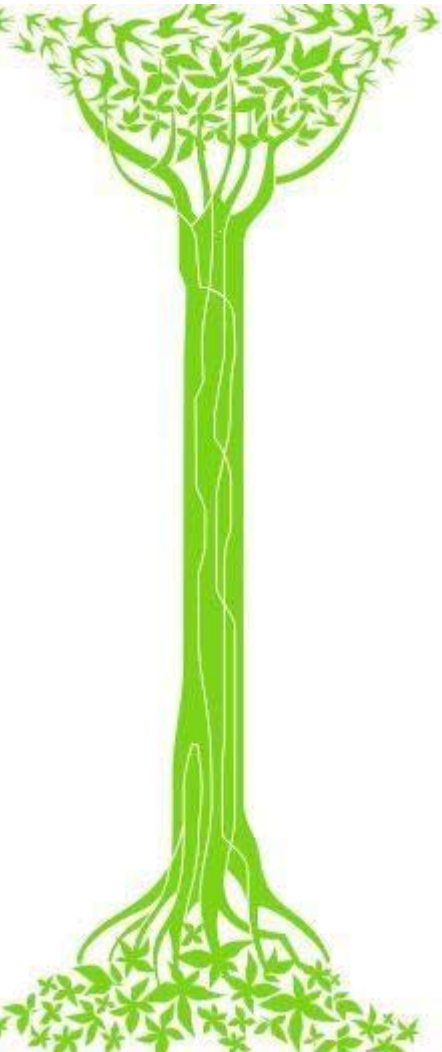

Helid, mida üksik indiviid põhjustab oma eluviisidega või tegevusega ja mis on suunatud kahju või võimaliku kahju tekitamisele ainult talle enesele.

Mürakaitsemeetmed

---

http://www.epd.gov.hk/epd/noise_education/web/ENG_EPД_HTML/m4/mitigation_2.html